VI.

LYSANDER.

ARGVMENTVM.

1. *Lysander, victis Atheniensibus apud Aegos flumen, superbe agendo in odium induxit Lacedaemonios, ex amicis suis decem viros civitatibus constituens.* 2. *In Thasios subdolus & crudelis* - - 3 *Lacedaemoniorum reges sublaturus, oracula corrumpere conatus est. Absolutus crimine & Orchomeniis auxilio missus occiditur a Thebanis, relicta oratione, qua molitiones eius prodebantur.* 4. *Se ipsum etiam prodiderat, elusus a Pharnabaze suppositito libello.*

1 Lysander [1] Lacedaemonius magnam reliquit sui famam, magis [2] felicitate, quam virtute partam. Athenienses enim [3] in Peloponnesios sexto & vicesimo anno bellum gerentes [4] confecisse, apparet. Id qua ratione consecutus
2 sit, [5] latet. non enim virtute sui exercitus, sed

Cap. III. 1 *Lacedaemonius*) Aristocleti filius, ex genere Heraclidarum. *Mothacem* eum fuisse Athenaeus tradit 6, 20; & Aelianus 12, 43. id est educatum cum Lacedaemoniorum filiis, & ob praeclaras dotes Laconum reip. adscriptum. 2 *felicitate*) coeca quasi fortuna, cum tamen *per se virtus sine fortuna ponderanda sit*, 8, 1, 1. 3 *in Peloponnesios*) adversus incolas Peloponnesi. Vid. Tab. II. 4 *confecisse*) debellasse, consumpsisse. Cic. de Invent. 2, 37. *Licinius hostes consectatus est & confecit. Conficere hominem* est opprimere, & viribus cunctis exuere. Cic. Catil. 2. 11 *gladiatori illi confecto & saucio.* (Catilinae) *Conficere bellum* est finire. Pro lege Manil. c. 12. de Pompeii piratico. *media aestate confecit:* & ad Plancum Epist. 10, 20 *qui reliquias huius belli oppresserit, eum totius belli confectorem fore.* C. 5 *latet*) ignotum & occultum est, scil. plerisque. Legerem tamen libentius *patet;* cum aperte addatur: *immodestia factum esse adversariorum.*

6 im-

6 immodeſtia factum eſt adverſariorum: qui quod
7 dicto audientes imperatoribus ſuis non erant,
8 diſpalati in agris, relictis navibus, in hoſtium
venerunt poteſtatem. quo facto Athenienſes [10] ſe
Lacedaemoniis dediderunt. Hac victoria Lyſan- 3
der [11] elatus, cum antea ſemper [12] factioſus, au-
daxque fuiſſet, ſic [13] ſibi indulſit, ut [14] eius ope-
ra in maximum odium [15] Graeciae Lacedaemonii
pervenerint. Nam cum hanc cauſſam Lacedae- 3
monii [16] dictitaſſent ſibi eſſe belli, ut Athenien-

---

6 *immod. adverſariorum*) Adi noſtrum Alcibiadem 7, 8, 6. C. 7 *dicto audientes*) obedientes; eleganter obſequium hac forma deſcribitur. Sic & Livius 5, 3. *plebs nobis dicto audiens & obediens ſit.* C. 8 *diſpalati*) diſperſi, vagantes. Noſter 23, 5, 2. *multitudo diſpalata.* Salluſtius Orat. de ord. Republ. *Haec multitudo primum malis moribus imbuta: deinde in artes vitasque varias diſpalata.* Nonnius Marcellus diſpalare interpretatur *Separare*, addens exemplum ex lib. 3. Siſennae hiſtorici: *Diſpalati ab ſignis digreſſi omnes ac diſſipati.* Et ex eodem: *Tanto plures paſſim diſpalantur* C. 9 *relictis navibus*) iuxta Aegos flumen in terram egreſſi plerique corpus curabant. *Plutarch.* pag. 439. C. 10 *ſe Lacedaemoniis dediderunt*) obſeſſi poſt longam famem & aſſidua funera pacem petivere; quae data eſt certis legibus, cum multi Athenas delendas cenſerent; Spartani vero negarent, ex duobus Graeciae oculis ſe alterum eruturos. v. Iuſtin. 5, 8. 11 *elatus*) Vide ſupra 4, 1, 3. 12 *factioſus*) qui factionum & diſſidiorum in republica auctor erat, *ein unruhiger Kopf.* 13 *ſibi indulſit*) multa fecit, quae in aliis vituperaret: omnia ſibi licere arbitrabatur. Germanice: *er hielt ſich nichts vor übel.* 14 *eius opera*) per eum ipſum, propter ipſius inſolentiam. 15 *Graeciae*) id eſt omnium Graecorum. 16 *dictitaſſent*) ſemper ſpecio-

ſium

ſium [17] impotentem dominationem [18] refringerent, poſtquam [19] apud Aegos flumen Lyſander [20] claſſis hoſtium eſt potitus, [21] nihil aliud molitus eſt, quam ut omnes civitates [22] in ſua teneret poteſtate, cum id ſe [23] Lacedaemoniorum
5 cauſſa facere ſimularet. namque [24] undique, qui Athenienſium rebus ſtuduiſſent, eiectis, [25] decem

---

ſe finxiſſent, ſaepe in vulgus edidiſſent. 17 *impotentem dominationem*) immoderatam poteſtatem, poteſtatisque abuſum & tyrannidem. 18 *refringerent*) reprimerent, amolirentur a cervicibus ſuis. 19 *apud Aegos flumen*) In Alcibiade cap. 8. & Conone cap. 1. hoc nomen repetitur: Stephano Byzantio & Tzetzi Chil. 2. v. 894. illo πόλις, oppidum ſignificatur Thraciae Cherſoneſi: vulgo amnis eſſe creditur: aut ſtatio navalis fuit, quia Diodorus 13, 105 & Plutarchus Alcibiad. f. 211. claſſem ἐν αἰγὸς ποταμοῖς ſtetiſſe tradunt. Forte ita conciliari poteſt, ut amnis & oppido, quod praeterfluebat; & mari, in quod effunditur, nomen largitus fuerit. C. 20 *claſſis eſt potitus*) utroque modo dicitur: *potiri claſſis* ſcilicet navibus, & *potiri claſſe*. 21 *nihil aliud molitus eſt*) id unice egit, eo direxit conſilia ſua clandeſtina & facta manifeſta. 22 *in ſua poteſtate*) ſub ſuo, quod affectabat, dominio in tota Graecia, quae tunc ab Athenienſibus defecerat. 23 *Lacedaemoniorum cauſſa*) Sic publicum bonum privatis commodis ſaepe prætenditur. Hoc modo Lyſander, ut Plutarchus obſervat p. 440. erat κατασκευαζόμενος ἑαυτῷ τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡγεμονίαν C. 24 *undique &c.*) ex omnibus locis eiectis illis civibus, qui populi Athenienſis commoda quaeſiviſſent. 25 *decem in unaquaque civitate*) exceptis Athenis, ubi triginta erant conſtituti, & decem in Piraeeo; qui urbe oppreſſa tyranni facti ſunt. Vide in Thraſybulo cap. 1; & Diodor. 14, 3. & Xenophon de rebus Gr. lib. 3.

dele-

delegerat in unaquaque civitate, quibus summum imperium poteſtatemque omnium rerum [26] committeret. horum in numerum nemo admittebatur, niſi qui aut [27] eius hoſpitio contineretur, aut ſe [28] illius fore proprium [29] fide confirmarat.

Ita [1] decemvirali poteſtate in omnibus urbibus conſtituta, [2] ipſius nutu omnia gerebantur. cuius [3] de crudelitate ac perfidia ſatis eſt unam rem, [4] exempli gratia, proferre, ne de eodem plura [5] enumerando fatigemus lectores. Victor ex Aſia cum reverteretur, [6] Thaſumque [7] divertiſſet, quod ea civitas praecipua fide fuerat erga H.

---

26 *committeret*) tribueret, traderet. v. Gronov. ad Liv. 27, 7. 27 *eius hoſpitio*) Plutarchus p. 440. Civitatum rectores creabat, *neque ex virtute, neque ex divitiis, ſed res adminiſtrandas tribuebat pro amicitia aut hoſpitio.* 28 *illius proprium*) illi unice addictum & ad nutum ipſius paratum. 29 *fide confirmarat*) ſacramento ſe obſtrinxerat.

Cap. II. 1 *decemvirali poteſtate*) Diodorus 14, 13. voca[illegible]αρχίαν. C. 2 *ipſius nutu*) Lyſandri voluntate & arbitrio. Nonnullis in locis ei aras erexerunt ut Deo, & victimas immolarunt. 3 *de crudelitate ac perfidia*) Ipſe dicere ſolitus eſt: ubi leonina pellis non proficeret, vulpinam eſſe aſſuendam. Idem: pueros taxillis, homines iureiurando fallendos eſſe. vid. Plutarch. 4 *exempli gratia*) *zum exempel;* Sic Quintilian. 6, 5. At *exempli cauſſa*, Cicer. pro Muren. c. 2; pro Roſc. c. 10. &c. 5 *enumerando*) id eſt recenſendo vel, *unum in locum cogendo, unum ſub aſpectum ſubiiciendo*, ut loquitur Cicero de Invent. 1, 52. 6 *Thaſum*) inſulam maris Aegaei Thraciam verſus. 7 *divertiſſet*) ſcilicet iter: *er die reiſe gewendet hatte.* 8 *civitas praecipua fide fuerat*) id eſt cives fuerant fide-

Athe-

Athenienses, proinde ac si iidem firmissimi solerent esse amici, qui [9] constantes fuissent inimici: eam [10] pervertere concupivit. vidit autem, nisi in eo occultasset [11] voluntatem, futurum, ut Thasii [12] dilaberentur, consulerentque [13] rebus suis. * * *

3

III. Itaque decemviralem suam potestatem [1] sui ab illo constitutam sustulerunt. quo dolore [2] incensus [3] iniit consilia, reges Lacedaemoniorum [4] tollere; sed sentiebat, id se sine ope deorum facere non posse, quod Lacedaemonii omnia [5] ad

---

lissimi. 9 *constantes inimici*) odii pristini constantia iam, postquam se associarant Athenienſibus; in constantiam fidei commutata videbatur. 10 *pervertere concupivit*) non iterum ab Athenienſium partibus ad Lacedaemonios adducere, sed evertere Thasios, e medio tollere & trucidare voluit. 11 *voluntatem*) nocendi & perdendi intentionem. 12 *dilaberentur*) huc illuc diſſugerent, quia iam latebras quaesiverant. 13 *rebus suis*) id est sibi. Ita *consulere sibi* supra 2, 8, 5. Et, *salutem quaerere*, apud alios. ***) Supplere breviter quae desunt, ex Polyaeno 1, 45, 4. liceat; Lysandrum eam ob caussam simulasse, ac si veniam daret his, qui laterent, in Herculis templo prolixe pollicitus, nemini eorum, qui se occultassent, id fraudi fore. Cum vero prodiissent, paucis post diebus interfectos omnes esse. C.

Cap. III. 1 *sui sustulerunt*) Lacedaemonii seu Reges C. ephori. Quae autem caussa fuerit tam subitae mutationis, non additur. 2 *incensus*) graviter commotus, concitatus. 3 *iniit consilia*) er ist zu rathe gegangen. 4 *tollere*) id est abrogare. Graeca consuetudine infinitum verbum pro gerundio *tollendi* Livius pariter 21, 54. *non corpora curare tempus est.* C. 5 *ad oracula referre*) vortragen der gætter Aussprüch

ora-

oracula referre consueverant. Primum [6] Delphos 2
[7] corrumpere est conatus. Cum id [8] non potuisset, [9] Dodonam adortus est. Hinc quoque repulsus, dixit, [10] se vota suscepisse, quae [11] Iovi Ammoni solveret, existimans, se [12] Afros facilius corrupturum. Hac spe cum profectus esset in Afri- 3
cam, multum eum [13] antistites Iovis fefellerunt, nam non solum corrumpi non potuerunt, sed etiam legatos Lacedaemona miserunt, qui Lysandrum accusarent, quod sacerdotes [14] fani corrum-

---

zu hoeren. Mos hic fuit aliarum etiam gentium. Cic. de Divin. 1, 53. *De rebus & obscuris & incertis ad Apollinem censeo referendum &c.* 6 *Delphos*) *oraculum*, sive *Pythiam*, sive sacerdotes, qui tempio Apollinis Delphici praeerant; metonymice Diodorus 14, 13. τὴν ἐν Δελφοῖς προφῆτιν διαφθεῖραι χρήμασιν. C. Vid. Tab. II. 7 *corrumpere*) *zu verblenden*, sc. pecunia sive pretio. 8 *non potuisset*) sc. facere vel efficere. 9 *Dodonam adortus est*) oraculum Iovis in Molosside, Epiri regione, vetustissimum omnium, quae Graeci habuerunt, *Herodot.* 2, 52. unde Iupiter Dodonaeus vocatur. *Steph. Byzant.* C. Vid. Tab. II. 10 *se vota suscepisse*) obstrictum se esse voto ad praestanda munera, *er habe ein gelübde auf sich.* 11 *Iovi Ammoni*) oraculo Lybiae in Africa, consule Curtium 4, 7. C. 12 *Afros*) homines lubricae fidei in Africa, ubi & *Punica fides* propter illius gentis perfidiam in proverbium abiit. v. Sallust. Iug. c. 108. 13 *antist. Iovis*) quos Autor statim etiam *sacerdotes fani* appellat. Cic. pro domo c. 39. *Antistites ceremoniarum & sacrorum* vocat, utpote quibus maxime praefecti erant. 14 *fani*) Ita vocantur *templa deorum*, unde *profanus*, qui non dignus est, ut in fanum ingrediatur, sed cui potius *ante fanum* standum est, i. e. *impurus*, *sceleratus*,

3 pere conatus esset. Accusatus hoc crimine, iudicumque [15] absolutus sententiis, [16] Orchomeniis missus subsidio, occisus est a [17] Thebanis apud
4 Haliartum. Quam [18] vere de eo foret iudicatum, oratio [19] indicio fuit, quae post mortem in domo eius [20] reperta est, in qua suadet Lacedaemoniis, ut regia potestate [21] dissoluta, ex omnibus [22] dux deligatur ad bellum gerendum: sed ita scripta, ut [23] deorum videretur congruere sententia, quam ille [24] se habiturum [25] pecunia fidens, non dubitabat. [26] hanc ei scripsisse Cleon Halicarnasseus dicitur.

---

15 *absolutus*) Diodorus inquit: *In iudicium vocatus, caussa pro se dicta, fidem fecit, se innocentem esse.* Gravitas non sinebat credere peregrinis legatis, & praesens cum Thebanis bellum operam Lysandri requirebat. 16 *Orchomeniis missus subsidio*) *Orchomenus* Boeotiae civitas, uti etiam quae sequitur, *Haliartus*. C. Vid. Tab. II. 17 *Thebanis*) qui per insidias clam Lysandro structas, urbem Haliartum occupaverant, illoque succedente erumpunt, & eum interficiunt. *Plut. p.* 449. C. 18 *vere indicatum*) Lysandrum voluisse regum nomen plane aboleri. 19 *indicio fuit*) indicavit, aperte testata est. 20 *reperta est*) ab Agesilao, qui etiam publicasset, nisi ephororum unus obstitisset. 21 *dissoluta*) sublata, deleta. 22 *Dux deligatur*) sc. Lysander ipse. 23 *deorum sententiae*) oraculis & responsis. 24 *se habiturum*) se facile obtenturum assensum corruptis sacrificulis, quos auro impenetrabiles fuisse mirum est. 25 *pecunia fidens*) confisus, fretus auro, quod *per medios ire satellites & perrumpere amat saxa, potentius ictu fulmineo.* Horat. 3. od. 16. v. 9. 26 *hanc ei scripsisse Cleon*) Mos erat in Graecia, ut sophistae aliis orationes scriptitarent, quas hi ediscebant recitabantque tamquam suas. Plutar.

Atqu

Atque hoc loco non est praetereundum factum VI.
1 Pharnabazi satrapis regii. nam cum Lysander
2 praefectus classis in bello multa crudeliter ava-
reque fecisset, deque his rebus suspicaretur 3 ad ci-
ves suos esse perlatum, petiit a Pharnabazo, ut ad
4 ephoros sibi testimonium daret, quanta 5 sanctita-
te bellum gessisset, sociosque tractasset, deque ea
re accurate scriberet. 6 magnam enim eius aucto-
ritatem in ea re futuram Huic ille 7 liberaliter 2
pollicetur: 8 librum gravem multis verbis con-
scripsit, in quo 9 summis eum effert laudibus: quem

---

chus de Lysandro p. 447. Cleonis *orationem edidicit*, λόγον ἐξεμελέτα. C.

Cap. IV. 1 *Pharnabazi*) Hic alterius Pharnabazi filius olim Darii & postea Artaxerxis satrapes, qui Alcibiadem interfecit. Diod. I. 14. 2 *praefectus classis*) in Hellesponto, cum Pharnabazus maritimae orae, Hellesponto finitimae, auspiciis regis Persarum praeesset. *Plutarch f.* 444. C. 3 *ad cives esse perlatum*) ad Lacedaemoniorum aures aliquid pervenisse. 4 *ephoros*) summos Spartanorum magistratus. 5 *sanctitate*) *iustitia, abstinentia, integritate*, quae opponitur crudelitati & avaritiae, quibus tamen vitiis Lysander erat pollutus. Cic. de Orat. 1, 53. *ille vir exemplum innocentiae, quo nemo neque integrior in civitate, neque sanctior.* C. 6 *magnam eius auctoritatem*) nulli magis creditum ri quam Pharnabazo scribenti. 7 *liberaliter pollicetur*) ngenue, per simulationem, benigne & uberrime. Cic. de pet. Consul. c. 11. *large atque honorifice promittere.* Curt. 7, 2, 17. *impensius etiam, quam exigitur.* 8 *librum gravem*) Plutarchus p. 444. vocat ἐπιστολήν. Fuit omnino libellus grandis & prolixus. 9 *summis effert laudibus*) eius virtutes enormiter celebrat.

cum [10] legisset, probassetque, dum [11] obsignatur, alterum [12] pari magnitudine, ut discerni non posset, signatum [13] subiecit, in quo accuratissime eius
3 avaritiam perfidiamque accusarat. Hinc Lysander domum cum rediisset, postquam de suis rebus gestis apud [14] maximum magistratum, [15] quae voluerat, dixerat, testimonii loco librum a Pharnabazo datum tradidit. Hunc, [16] summoto Lysandro, cum ephori cognossent, ipsi legendum dederunt. Ita ille imprudens ipse [17] suus fuit accusator.

---

10 *legisset)* scil. oblatum Lysandro ante sigillum impressum. 11 *obsignatur*) vide Salmas. adversus Heraldum c. 30. ubi multa habet de ratione obsignandi apud veteres, & verbum *obsignare* praefert simplici *signare*. 12 *pari magnitudine*) i. e. aeque magnum librum, prorsus similem alteri. 13 *subiecit*) substituit, supposuit, falsum pro vero dedit; *er hat ihm untergeschoben.* 14 *maximum magistratum*) apud ephoros. 15 *quae voluerat, dixerat*) multa gloriatus fuerat pro lubitu. 16 *summoto Lysandro*) iusso eo aliquantisper secedere, *nachdem er hat einen Abtritt nehmen müssen.* 17 *suus fuit accusator*) non secus ac Bellerophon per litteras fallaces semetipsum accusasse dicitur.

VII.

ALCIBIADES.

ARGVMENTVM.

1. *Alcibiades & vitiis & virtutibus, prout tempora ferebant, insignis;* 2 *optimis praeceptoribus usus, multis adolescens amatus est, & ipse post multos amavit.*

3. Be-